

Три приче – Жељка Башановић

ЈАЛОВ ДАН

Не могу да се сетим теме од јуче. Ни једне речи. Дана нас је опет један од јалових дана. Празни папири гледају ме тужно, ни реч да изађе.

Снег са крова на две воде топи се у деловима. Пада и увек се чује хук његовог стропоштавања на део крова који је од лима и води до олука.

Хладно је. Још једна зима се захуктава као парна локомотива испуштајући пару и маглу од које тек назирем врхове околних зграда.

Зидови од ригипса не могу да задрже буку из стана поред. Чујем женски глас како се смеје, незауостављиво детиње. Са моје стране зида се не чује ништа. Туга нема звук.

Завидим жени која се смеје. Замишљам је, да ли је висока, ниска, плавих очију или светлог тена. Једино што се осећа је срећа. Код мене она дуго крочила није. Одлучујем да се упознам са женом поред и смишљам разлоге због којих бих јој позвонила на врата.

Облачим најлепшу блузу и са флашом пића у руци притискам звонце испред врата. Птичији резак звук се чује унутра. Има и он неки призивак среће, примећујем одмах. Чим је отворила широм врата и раширеним очима срдечно ме позвала унутра, мислила сам да се знамо већ дуго.

– Уђите комшинице, таман да попијемо кафу. Седи молим те, ту у зачеље стола, ја сам навикла овде у ћошку. Ја пређох на ти, насмеја се простодушно.

Климнула сам главом у знак одобравања.

Пљеснула је рукама као дете, весело. Сакрих поглед да ми не испадне завист одмах ту и представи ме пре него се сама лепо упакујем.

— Ни са ким се не виђам — рече ми. — Од кад се мој Воја разболео, бринем о њему и немам времена да дишем. А људи не воле да долазе у куће где има болесника.

Мислим да сам поцрвенела од стида. Колико сам другачије замишљала њену срећу. Пожелех да побегнем, да јој се извиним да је загрлим...

Наставих да седим као да кажњавам себе тако што сам само климала главом заглавана у шаре на столњаку. Била је тако срећна што сам дошла, изнела је и колаче.

Одједном, зачу се кркљање њеног Воје из собе и отрча ко махнита. Само сам устала и отишла. Трудила сам се да брова нечујно шкљоцне за мном.

Колико је срећа релативна ствар, помислих и врати се својој тузи као да ми је све на свету!

Воја је изгледа опет добро, чула сам је како се жена смеје кикотаво и заразно.

Ваљда је нешто ипак онако како изгледа. Снег је почео да пада, а мене је моја туга загрилила као да ће ме удавити од среће што ме је нашла.

Папири су остали тврдоглаво празни. Јалови сте! — прошапугтах док сам их гужвала и бацала у снег.

КАД СРЕЋА ЗАТАЈИ

Никада до тад нисам видела бели јоргован. Ваза је била препуна, неке су гране биле толико савијене да су се

вукле по стакленом столу. Мирисао је цео стан, на пролеће, на покошену траву или свеже ољуштен краставац.

– Знаш ли да јоргован са пет латица доноси срећу?, не чекајући мој одговор почела је претима да пребира по малим белим цветовима.

– Баш бих волела да га нађем, плеснула је рукама као неко дете, а ја сам се тргла и поскочила.

– Данас ми је срећа преко потребна! – другарски ме је лупила по леђима.

– Хоћемо ли кафу? – питала је и ја сам само климнула главом.

Док је звецкала шољицама по кухињи, почех и ја да пребирам по оном јорговану као да је срећа могла да се нађе у њему.

Видех свој одраз у огледалу како брстим оно лишће које је падало из вазе и тргох се као да ме је неко опоменуо да је то што радим веома глупо.

У том стиже и кафа. Оља моја другарица баш добру кува.

– Знаш шта је јуче било, онај луди Мирко је...?, – поче ал' одједном застаде јер ме је погледала и прекинула.

– Шта је са тобом данас?!

– Ништа, рекох јој тихо.

Сањала сам оца, тргла сам се из сна и више ни ока да склопим. Болео га је стомак и био му је наранџаст као бундева а онда је zazвонио телефон и отишао је да се јави. Када се вратио, она наранџаста боја се претворила у тамнољубичасту.

Крикнула сам, па ти си се сав изубијао, модар си.

Није то ништа рекао ми је, одмахнуо руком и отишао у двориште. Напољу, тек што је почело да свиће, мислим да још нису погасили ноћно улично светло.

Скочила је наједном и донела сановник, стару раскупусану књигу. Тражила је појмове, отац, модрице, телефон, бундева...

Престала сам да је слушам. Ко још верује у снове и пете латице јоргована?!

— Идем ја, довикнух из предсобља, док сам обувала ципеле.

— Где ћеш? — упита ме Оља згрануто.

— Не знам, не држи ме место.

— Врати се да ћутимо, ево нећемо ништа причати...

Ципеле сам скинула петама и вратила се за сто. Јоргован ме је тупо гледао.

Мирисало је као у рају док сам ја била у пакленим преговорима сама са собом.

Испустих нешто налик крику тек пошто се најбољи део мене одвојио и пао на цветић са пет латица.

Поклоних га другарици. За мене је било већ касно.

ПРАЗАН ЗЛАТНИ КАВЕЗ

Када сам ушла у његов стан одмах ми се поглед залепио на велики месингани кавез за птице. Био је празан. Пили смо бело вино и грицкали слане бланширане бадеме, али ми се поглед стално враћао на комоду где је стајао кавез. Као да сам се надала да ће се птица од некуд појавити. Најзад, одлучих да га питам:

— Где је птица?

— Немам птицу. Узео сам овај кавез из мајчиног стана када сам га продао, а тада је папагај већ био угинуо.

Ћутала сам, није ми се допало то да неко у свом стану држи празан кавез, деловало ми је некако морбидно

и психотично. Можда је то ипак само моја уобразиља. Наставих да испитујем не би ли себе натерала да променим мишљење.

– Имаш ли девојку? – упитах отворено.

– Немам. Да знаш да је тражим, некако бих да се скрасим и смањим те изласке, седи ми се увече код куће уз неки филм или чашу вина, баш као сад.

Осмехнуо ми се значајно, а мене нека језа протресола.

Боже где ли сам то дошла?! Инстинктивно се ухватила за телефон као да ће ми требати помоћ. Он је ноншалантно отишао до кухиње и изнео пун овал пршуте и неколико врста сирева. Схватих да је то већ припремљено чекало у фрижидеру, специјално за моју посету.

– Није требало толико да се трудиш – рекох му, јер ми се у том тренутку чинило да је то ипак похвала.

Кавез ме је хипнотисао, ништа ми у соби није било толико интересантно. Приметих да је стварно ремек дело неког мајстора сав изувијан и раскошан, сијао је као да је од злата. Пружих руку и видех да су врата отворена, као да чекају неку птичицу да улети...

То ме је збунило, али је он отишао по још вина, па сам имала времена да се приберем. Попили смо већ две боце и малко ми се вртело у глави, зато узех пар залогата сира да умирим оно вино које је већ играло по мом крвотоку.

Пустио је неку салсу и заплесасмо ту наред дневне собе. Заиста је добро играо и кад га боље погледах и није лоше изгледао. Само да нема овог кавеза, могла бих се и опустити, можда би и било нешто од нас. Наједном схватих да сам пијана, и гласно га упитах...

— Зашто су врата од кавеза отворена? Је л' то да улетим као птичица и останем?

Правила сам пијане гримасе и кривила главу на десно као и увек кад се напијем.

— Зато си ме намамио и напио — смејала сам се неартикулисано.

Он је мирно седео на кревету и није имао никакав израз лица. Можда најпре превише миран с обзиром на ситуацију.

— Аааа, да те питам нешто, јел мислиш да те филмове увече гледам из кавеза, преко шипки? — смејала сам се назауостављиво све док се нисам расплакала.

Плакала сам баш гласно, ридала сам напросто и цело тело ми се тресло.

Устао је мирно и без израза лица. Брава је само шкљоцнула. Већ следећег тренутка била сам испред његових врата.

О СПИСАТЕЉИЦИ

Жељка Башановић Марковић (1973), Београд. По занимању је грађевински инжењер.

Објављује кратке и сатиричне приче као и афоризме у часописима за књижевност. Лауреат 2020 године за најлепшу причу о завичају књижевног конкурса „Извор“